

FRANȚA

suprafață: 675 417 km²
număr de locuitori: 67 848 000
inclusiv departamentele de peste mări
(în iulie 2020)

Respect pentru oameni și căni

Insula
Corsica

REGIUNI ALE FRANȚEI

REGIUNE

Auvergne-Rhône-Alpes
Bourgogne-Franche-Comté
Bretagne
Centre-Val-de-Loire
Corse
Grand-Est
Hauts-de-France
Occitanie
Normandie
Nouvelle-Aquitaine
Île-de-France
Pays-de-la-Loire
Provence-Alpes-Côte-d'Azur

CAPITALĂ

Lyon
Dijon
Rennes
Orléans
Ajaccio
Strasbourg
Lille
Toulouse
Rouen
Bordeaux
Paris
Nantes
Marseille

REGIUNI DE PESTE MĂRI

REGIUNE

Guadeloupe
Guyane
Martinique
Mayotte
Réunion

CAPITALĂ

Basse-Terre
Cayenne
Fort-de-France
Mamoudzou
Saint-Denis

IMPĂRȚIREA ADMINISTRATIVĂ A FRANȚEI

Franța este divizată în 18 de regiuni, care sunt împărțite la rândul lor în 101 de departamente. Franța metropolitană (*France métropolitaine*) are 13 de regiuni, printre care și Corsica, ce are un statut aparte. Celelalte cinci așa-numite Departamente și regiuni de peste mări (*Département et régions d'outre-mer*) sunt mono-departamentale.

dictionarul tău isteț

francez-român român-francez

LINGHEA

Libris

Dicționarul tău isteț Linghea

francez-român și român-francez .RO

Respect pentru oameni și cărți

Dicționarul a fost elaborat de colectivul de autori al Linghea S.R.L. și Lingea s.ro.

Publicat de Editura Linghea, Timișoara, 2020.

Ediția I, 2013

Ediția III, 2020

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Dicționarul tău isteț francez-român și român-francez - Ed. a 3-a, rev. -

Timișoara : Linghea, 2020

ISBN 978-606-8837-98-7

81

© Lingea s.r.o., 2020
www.linghea.ro

Toate drepturile sunt rezervate.

Niciun fragment al acestei publicații nu poate fi reprodus, copiat sau transmis fără acordul scris al editurii.

Printed in the EU.

Cuvânt-înainte	5
Abrevieri	6
Pronunție	8

Dicționar francez-român

10

Ghid de conversație

294

Expresii uzuale	294
Matematică	301
Culori și dimensiuni	306
Timpul	309
La școală	313
O zi obișnuită	319
Familia	321
Casa și locuința	324
Invitația și vizita	327
Natura	329
Omul	332
Sănătatea	337
Mâncăruri și băuturi	340
Munca și cariera	345
Calculatorul	350
La telefon	353
Timpul liber	355
În călătorie și în trafic	357
Sporturi	360
Vremea	362
Moda și îmbrăcămintea	364

Dicționar român-francez

368

Elemente de gramatică

618

Pronunție	618
Substantivul	619
Adjectivul	621
Articolul	624
Pronumele	626
Numeralul	635
Verbul	639
Exprimarea condiției	654
Concordanța timpurilor	655
Negația	656
Exprimarea interogației	657
Adverbele	657

Prepoziția „pentru” pentru varreni și cărți	659
Conjunția	660
Interjecția	661
Construcția propozițiilor și a frazelor	662
Derivarea cuvintelor	663
Verbe neregulate	667

Aveți în mână ce-a de-a doua ediție a Dicționarului Isteț, ediție îmbunătățită și completată cu noi termeni și sensuri ale cuvintelor.

Cuvintele-titlu și sensurile sunt atent alese, astfel încât să puteți găsi în ambele limbi cuvintele cele mai uzuale din limba scrisă și vorbită.

În realizarea acestui dicționar am pornit de la prestigioase dicționare explicative (Petit Robert, Petit Larousse, Hachette encyclopédique etc.) și de la cel mai recent dicționar explicativ al limbii române.

Am pus accentul pe accesibilitate, astfel că am încercat ca informațiile prezentate să fie cât mai clar structurate și cât mai utile pentru studiul limbii. Nu lipsesc exemplele practice, preluate din franceza vorbită, care înlesnesc reținerea cuvintelor și comunicarea activă.

Cuvintele-titlu și expresiile sunt complete, acolo unde este cazul, de prepozițiile cu care sunt folosite și de explicații între paranteze, pentru ca sensul să fie cât mai clar și mai ușor de tradus. Informațiile suplimentare vă ajută să alegeți sensul corect și să găsiți cea mai potrivită traducere. Prepozițiile și exemplele vă arată cum să folosiți corect cuvântul sau expresia într-o propoziție.

Prezentarea bine structurată a gramaticii limbii franceze și exemplele ilustrative vă vor ajuta să vă însușiți bazele limbii.

Observațiile practice referitoare la folosirea cuvintelor din franceză, așa-numitele usage, vor constitui fără îndoială un ajutor important pentru toți cei care folosesc acest dicționar.

Cu siguranță veți aprecia ghidul de conversație din anexă, care cuprinde o serie de teme actuale, precum Formule de salut și de adresare, Să facem cunoștință, În vizită, Exprimarea timpului, La telefon, Familia, Locuința, Sănătatea etc., expresii practice și un vocabular bogat. Toate aceste informații, redată în transcriere fonetică, sunt deosebit de utile pentru o comunicare activă.

Suntem convinși că acest dicționar va fi un ajutor de nădejde în studiul limbii franceze.

Autorii

à [a] *prép* **1** la; introduce complemente circumstanțiale de loc, răspunde la întrebarea *Unde?*; **aller à Paris** a merge la Paris **2** la, pe; indică situația în timp și răspunde la întrebarea *Când?*; **à cinq heures** la ora cinci; **À demain!** Pe mâine! **3** exprimă necesitatea; **C'est à voir.** Trebuie să vedem., Rămâne de văzut. **4** arată destinatarul, beneficiarul unei acțiuni; **donner de l'argent à un ami** a da bani unui prieten; **à la campagne** la țară; **Il vit à Paris.** El locuiește la Paris. **5** pe, la; indică simultaneitatea; **à ces mots** la auzul acestor cuvinte, auzind acestea **6** arată mijlocul sau instrumentul de realizare a unei acțiuni; **aller à pied** a merge pe jos; **à l'œil nu** cu ochiul liber **7 à la** indică felul, maniera; **filer à l'anglaise** a o șterge englezește
abaissenment [abəsɔ̃mɑ̃] *nm* **1** coborâre **2** scădere, reducere
abaissier [abese] *v* a coborî, a lăsa în jos
abandon [abɑ̃dɔ̃] *nm* **1** de qqn/qqch abandonare, părăsire a cuiva/ceva **2** à l'~ în paragină
abandonné, -ée [abɑ̃dɔ̃ne] *adj* abandonat, părăsit
abandonner [abɑ̃dɔ̃ne] *v* **1** qqn/qqch a abandona, a părăsi pe cineva/ceva **2** qqn/qqch a renunța la cineva/ceva **3** qqch à qqn a da, a lăsa ceva cuiva
abasourdir [abazurdir] *v* **1** a (a)surzi **2** a uimi, a șoca
abat [aba] *nm* doborâre, tăiere (despre copaci)

abats, abattis

Cuvântul **abats** se folosește pentru a denumi organele interne comestibile ale animalelor și se traduce prin **măruntaie**.
Tacămurile de pășare – aripile, ghearele și gâtul se numesc în franceză **abattis**.

abat-jour [abazur] *nm* inv abajur
abattage [abataʒ] *nm* abataj, tăiere
abattement [abatmɑ̃] *nm* **1** slăbiciune, epuizare fizică **2** reducere, deducere

abattoir [abatwaʁ] *nm* abator
abattre* [abatʁ] *v* **1** a doborî, a răsturna **2** a doborî, a omori **3** (fig.) qqn a epuiza, a slăbi pe cineva
abattu, -ue [abaty] *adj* epuizat, slăbit
abbaye [abej] *nf* abație
abbé [abe] *nm* abate
abcès [apsɛ] *nm* (med.) abces, furuncul
abdication [abdikaʒjɔ̃] *nf* abdicare
abdiquer [abdike] *v* a abdica
abdomen [abdomɛn] *nm* **1** (anat.) abdomen **2** burtă
abécédaire [abesedeʁ] *nm* abecedar
abeille [abej] *nf* albină
aberrant, -ante [aberɑ̃, ɑ̃t] *adj* aberant, absurd
aberration [aberasjɔ̃] *nf* aberație
abime [abim] *nm* **1** entre qqn/qqch abis, deosebire majoră între cineva/ceva **2** prăpastie (situație critică)
abimé, -ée [abime] *adj* deteriorat, stricat
abimer [abime] *v* a strica, a distruge
aboielement [abwamɑ̃] *nm* lătrat
abolir [abɔliʁ] *v* a aboli, a abroga
abominable [abɔminabl] *adj* abominabil, îngrozitor
abomination [abɔminasjɔ̃] *nf* monstruozitate, grozăvie
abondamment [abɔdamɑ̃] *adv* din belșug, din abundență, abundent
abondance [abɔ̃dɑ̃s] *nf* abundență, belșug
abondant, -ante [abɔ̃dɑ̃, ɑ̃t] *adj* bogat, în cantitate mare, abundent
abonder [abɔ̃de] *v* **1** a abunda, a fi din belșug **2** en qqch a abunda, a fi plin de ceva
abonné, -ée [abɔne] *adj* à qqch abonat la ceva ♦ n abonat/abonată
abonnement [abɔnmɑ̃] *nm* abonament la ceva/pentru ceva
abonner [abɔne] *v* qqn à qqch a abona pe cineva la ceva
abord [abɔʁ] *nm* **1** ~s împrejurimi **2** d'~ inițial, la început, (mai) întâi
abordable [abɔrdabl] *adj* accesibil (despre pret)

aborder [abɔʁde] *v* **1** a aborda, a acosta **2** a se angaja, a se băga (intr-o curbă etc.)
aborigène [abɔʁizɛn] *n* aborigen/aborigenă ♦ *adj* indigen, aborigen
aboutir [abutiʁ] *v* a duce, a da undeva (despre un drum etc.)
aboutissement [abutumɑ̃] *nm* încheiere, sfârșit
aboyer [abwaje] *v* a lătra
abracadabrant, -ante [abʁakadabrɑ̃, ɑ̃t] *adj* abracadabrant, fantezist
abrégé [abʁeʒɛ] *nm* **1** rezumat **2** en ~ pe scurt, prescurtat
abrégement [abʁɛʒmɑ̃] *nm* prescurtare, abreviere
abréger [abʁeʒɛ] *v* a (pre)scurta
abreuver [abʁevɛv] *v* **1** a adăpa **2** (fig.) qqn de qqch a coplesi pe cineva de ceva
abréviation [abʁevjasjɔ̃] *nf* abreviere
abri [abri] *nm* **1** adăpost, refugiu **2** à l'~ la adăpost, în siguranță
abricot [abriko] *nm* caisă
abricoté, -ée [abrikoʔe] *adj* cu caise (prăjitură)
abrité, -ée [abrite] *adj* protejat, ferit (despre un loc)
abriter [abrite] *v* **1** a adăposti **2** de qqch a proteja de ceva
abrogatif, -ive [abʁɔɡatif, iv] *adj* abrogativ
abroger [abʁɔʒɛ] *v* a abroga, a anula
abrupt, -e [abʁypt] *adj* abrupt ♦ *nm* pantă
abrupt, -ie [abʁypti] *adj* **1** buimac, amețit **2** (coloc.) prost, bățut în cuim
A. B. S. [abeɛs] *nm* (sistem) ABS; abrev. de Anti Blocking System
absence [apsɑ̃s] *nf* absență
absent, -ente [apsɑ̃, ɑ̃t] *adj* absent
absinthe [apsɑ̃t] *nf* absint
absolu, -ue [apsɔly] *adj* **1** absolut, total **2** perfect, desăvârșit
absolument [apsɔlymɑ̃] *adv* **1** (în mod) absolut, cu desăvârșire **2** complet
absorbant, -ante [apsɔʁbɑ̃, ɑ̃t] *adj* absorbant
absorber [apsɔʁbe] *v* a absorbi, a suga
absoudre* [apsudʁ] *v* **1** (rel.) a absolvii, a ierta (de păcate) **2** qqn de qqch a ierta pe cineva pentru ceva
abstème [apstɛm] *n* (spec.) abstinent/abstinentă

abstention [apstɑ̃sjɔ̃] *nf* **1** abținere, neutralitate **2** neexercitarea dreptului de vot, abstentionism
abstinent, -ente [apstɛ̃n, ɑ̃t] *adj* abstinent, cumpătat
abstraction [apstʁaksjɔ̃] *nf* abstracție
abstraire* [apstʁɛʁ] *v* a abstrage
abstrait, -aite [apstʁɛ, ɛt] *adj* abstract
absurde [apsyʁd] *adj* absurd, ilogic
absurdité [apsyʁdite] *nf* absurditate
abus [aby] *nm* abuz, exces
abuser [abyze] *v* **1** de qqch a abuză de ceva **2** qqn a înșela, a păcăli pe cineva
abusif, -ive [abyzif, iv] *adj* abuziv
académie [akademi] *nf* academie
académique [akademik] *adj* academic, convențional
acajou [akazu] *nm* acaju, mahon
acaricide [akarid] *nm* acaricid
acarien [akarɛj] *nm* (zool.) acarian
accablant, -ante [akablɑ̃, ɑ̃t] *adj* apăsător
accablement [akablɑ̃mɑ̃] *nm* suferință (fizică sau morală)
accabler [akable] *v* qqn de qqch a coplesi, a împovăra pe cineva cu ceva; ~ qqn de travail a împovăra pe cineva cu (o) muncă
accalmie [akalmi] *nf* acalmie, calm
accaparant, -ante [akaparɑ̃, ɑ̃t] *adj* acaparant
accaparer [akapare] *v* **1** (econ.) qqch a acapara ceva, a monopoliza ceva **2** a acapara, a pune stăpânire; ~ le pouvoir a acapara puterea
accéder [aksede] *v* à qqch a accede la ceva, a ajunge la ceva
accélérateur, -trice [akseleratœʁ, tris] *adj* acceleratör ♦ *nm* (pedală de) accelerație
accélération [akselerasjɔ̃] *nf* accelerare
accélérer [akselere] *v* a accelera, a grăbi; ~ l'allure a grăbi pasul
accent [aksɑ̃] *nm* **1** (lingv.) accent; ~ aigu accent ascuțit; ~ grave accent grav; ~ circonflexe accent circumflex **2** ton, intonație
accueillir [aksœtyœ] *v* a accentua
acceptable [akseptabl] *adj* acceptabil, admisibil
acceptation [akseptasjɔ̃] *nf* acceptare
accepter [akseptɛ] *v* a accepta
accès [aksɛ] *nm* **1** intrare, acces; **donner** ~ à qqch a duce spre ceva/undeva; **avoir** ~

apprès de qqn a avea acces la cineva **2** criză, acces

accessible [aksɛsibl] *adj* accesibil

accessoire [aksɛsɔr] *adj* accesoriu, **3**ri secundar ♦ *nm* **1** obiect de recuzită **2** ~s accesorii (pentru automobil etc.)

accident [aksidã] *nm* **1** accident, nenorocire **2** întâmplare

accidenté, -ée [aksidãtɛ] *adj* **1** accidentat (despre un teren etc.) **2** (coloc.) accidentat (despre o persoană)

accidental, -elle [aksidãtɛl] *adj* accidental, întâmplător; **causes** ~les cauze neprevăzute

accidentellement [aksidãtɛlmã] *adv* (în mod) întâmplător

acclamation [aklamasjõ] *nf* aclamație, aplauze

acclimater [aklimatɛ] *v* a aclimatiza

accolément [akolmã] *nm* conectare, legătură

acommodant, -ante [akomodã, ãt] *adj* acomodabil, adaptabil

acommodation [akomodãsjõ] *nf* acomodare, adaptare

acommodement [akomodmã] *nm* acord, înțelegere

acommoder [akomodɛ] *v* **1** a pregăti, a prepara (despre mâncare) **2** s'~ de qqch a se acomoda cu ceva, a se adapta la ceva

acompannement [akõpanmã] *nm* **1** garnitură (de legume) **2** acompaniament (muzical)

acompanjer [akõpanjɛ] *v* a acompania, a însoți; ~ un malade a îngriji un bolnav

accompli, -ie [akõpl] *adj* **1** desăvârșit, perfect **2** încheiat, terminat

accomplir [akõplir] *v* **1** a executa, a săvârși **2** a îndeplini, a duce la bun sfârșit (o intenție, un plan etc.)

acomplissement [akõplismã] *nm* **1** realizare, finalizare (a unui plan etc.) **2** realizare, îndeplinire (a unei dorințe)

accord [akõr] *nm* acord, consens ♦ *adv* **1** en ~ în armonie **2** d'~ de acord, bine (în exprimarea consimțământului)

accordéon [akõrdɛs] *nm* acordeon

accorder [akõrdɛ] *v* **1** a armoniza **2** s'~ a se pune de acord, a se învoi **3** a acorda, a da (un credit etc.)

accotement [akõtmã] *nm* acostament

accoter [akõtɛ] *v* s'~ a se sprijini, a se rezema

accotoir [akõtwar] *nm* spătar, rezemătoare

accouchement [akufmã] *nm* naștere

accoucher [akufɛ] *v* de qqn a naște pe cineva

accouder [akudwar] *nm* cotieră, rezemătoare

accouplement [akuplãmõ] *nm* **1** împrecher, copulație **2** (teh.n.) cuplare

accourir [akursir] *v* a scurta

accourir* [akurir] *v* a veni în fugă

accoutumance [akutymãs] *nf* **1** adaptare, acomodare **2** dependență

accoutumé, -ée [akutymɛ] *adj* obișnuit

accoutumer [akutymɛ] *v* qqn à qqch a obișnui, a familiariza pe cineva cu ceva; être accoutumé à qqch a fi obișnuit cu ceva

accréditation [akreditasjõ] *nf* acreditare

accréditer [akredite] *v* qqn a acredita, a imputernici pe cineva

accréditeur [akreditœr] *nm* garant

accrochage [akroʒaʒ] *nm* **1** atășare, prindere (despre vagoane) **2** acroșaj, coliziune ușoară

accrocher [akroʒɛ] *v* **1** a agăța, a prinde de **2** qqch a acroșa ceva (despre un vehicul) **3** a agăța, a atârna (de un cârlig etc.)

accrocheur, -euse [akroʒœr, øz] *adj* tenace, perseverent

accroissement [akrwmãm] *nm* **1** creștere **2** (jur.) acrescământ

accroître* [akrwtɛr] *v* a crește, a mări

accru [akry] *nm* (hort.) lăstar, mlădiță

accueil [akœj] *nm* **1** primire, întâmpinare **2** d'~ de primire

accueillant, -ante [akœjã, ãt] *adj* ospitalier, primitor

accueillir* [akœjir] *v* **1** qqn a întâmpina, a primi pe cineva **2** qqn a găzdui pe cineva

acculer [akyle] *v* a împinge (într-un loc fără posibilitate de scăpare)

accusé, inculpé, prévenu

Toți cei trei termeni aparțin domeniului juridic și se pot traduce, generic, prin **acuzat**. Cuvântul **inculpé** se folosește în timpul desfășurării unei anchete pentru persoanele suspectate de săvârșirea unei infracțiuni. Termenul **accusé** se folosește cu sensul de **acuzat** la tribunal. **Prévenu** poate fi tradus prin **învinuit**.

accumuler [akymyle] *v* **1** a acumula **2** a aduna, a strânge (dovezi etc.)

accusateur, -trice [akyzatœr, tris] *n* acuzator/acuzatoare

accusation [akyzasjõ] *nf* **1** acuzație, învinuire **2** (jur.) acuzaare, inculpare

accusé, -ée [akyzɛ] *n* acuzat/acuzată ♦ *nm* ~ de réception confirmare de primire

accuser [akyzɛ] *v* qqn de qqch a acuza, a învinui pe cineva de ceva; ~ réception de qqch a confirma primirea a ceva

acerbe [asɛrb] *adj* agresiv, înverșunat

acétylène [asetilɛn] *nm* (chim.) acetilenă

acharné, -ée [aʃarnɛ] *adj* îndârjit, înverșunat

achat [aʃa] *nm* cumpărare, achiziționare

acheminement [aʃ(ə)minmã] *nm* înaintare, drum

acheminer [aʃ(ə)mine] *v* a expedia, a trimite

acheter [aʃ(ə)tɛ] *v* a cumpăra

acheteur, -euse [aʃ(ə)tœr, øz] *n* cumpărător/cumpărătoare, client/clientă

achèvement [aʃɛvmã] *nm* încheiere, terminare

achever [aʃ(ə)ve] *v* **1** qqch a termina ceva **2** ~ de faire qqch a termina de făcut ceva; ~ de boire a termina de băut **3** qqn a termina, a distruge pe cineva (psihic etc.)

acide [asid] *adj* înțepător, acru (despre gust) ♦ *nm* (chim.) acid

acidité [asidite] *nf* aciditate

acidulé, -ée [asidylɛ] *adj* **1** acrișor, înțepător (gust) **2** acidulat

acier [asjɛ] *nm* oțel

aciérie [asjeri] *nf* oțelărie

acné [akne] *nf* acnee

acompte [akõt] *nm* acout, avans

à-compté [aku] *nm* smucitură, zdruncinătură

acoustique [akustik] *adj* acustic, sonor ♦ *nf* acustică

acquéreur [akerœr] *nm* achizitor, cumpărător

acquérir* [akerir] *v* **1** a achiziționa, a cumpăra **2** a dobândi (experiență etc.)

acquiescement [akjesmõ] *nm* consimțământ, încuviințare

acquiescer [akjesɛ] *v* a fi de acord cu ceva, a încuviința ceva

acquis, -ise [aki, iz] *adj* dobândit, câștigat

acquisition [akizisjõ] *nf* **1** achiziționare, achiziție (a unui teren etc.) **2** dobândire (despre cunoștințe etc.)

acquit [aki] *nm* chitanță

acquittement [akitmã] *nm* achitare, plată (a unei datorii)

acquitter [akite] *v* **1** qqn de qqch a achita, a absolvi pe cineva de ceva **2** a plăti, a achita

âcre [ãkr] *adj* **1** acru (gust), înțepător (miros) **2** (fig.) chinuitor, dureros (amintire etc.)

acrobate [akrõbat] *n* **1** acrobat/acrobată **2** cascador/cascadoare

acrobatie [akrõbasjõ] *nf* acrobație

acrobatique [akrõbatik] *adj* acrobatic

acrylique [akrilik] *adj* acrilic

acte¹ [akt] *nm* **1** act, document; **prendre** ~ de qqch a lua act de ceva în mod legal; (jur.) ~ (juridique) act (juridic) **2** faptă, act (de curaj, de violență etc.); **faire** ~ de qqch a arăta, a demonstra ceva

acte² [akt] *nm* act (al unei piese)

acteur, -trice [aktœr, tris] *n* actor/actriciță

actif, -ive [aktif, iv] *adj* **1** activ; **population active** populație activă; **charbon** ~ cărbune activ **2** (lingv.) activ (verb, dialează etc.) **3** activ, dinamic (despre o persoană etc.) ♦ *nm* (fin.) activ

action¹ [aksjõ] *nf* **1** acțiune, faptă; **verbe** d'~ verb de acțiune **2** activitate, acțiune; **liberté** d'~ libertate de acțiune **3** (jur.) acțiune, proces; **intenter** une ~ contre qqn a intenta cuiva un proces **4** acțiune, subiect; **film** d'~ film de acțiune

action² [aksjõ] *nf* (econ.) acțiune; **société par ~s** societate pe acțiuni

actionnaire [aksjõnɛr] *n* acționar/acționară

actionner [aksjõnɛ] *v* **1** qqch a porni, a acționa ceva (un mecanism) **2** (jur.) a da în judecată, a acționa în justiție

activation [aktivãsjõ] *nf* **1** (chim.) activare **2** stimulare, impulsționare

activement [aktivmã] *adv* (în mod) activ, dinamic

activer [aktive] *v* **1** a activa **2** a stimula, a intensifica

activité [aktivite] *nf* **1** activitate **2** serviciu activ (cu privire la un militar); **en pleine** ~ în plină activitate

actualisation [aktualizatsjõ] *nf* actualizare

actualiser [aktualize] *v* a actualiza, a moderniza

actualité [aktualite] *nf* 1 actualitate
2 ~s actualități, știri; ~s **télévisées** teleturnal

actuel, -elle [aktuel] *adj* actual, curent

actuellement [aktuelmā] *adv* actual (mente), acum

acuité [akuite] *nf* acuitate, ascuțime (despre durere, sunet etc.)

acupuncture [akypõktyr] *nf* acupunctură

adaptable [adaptabl] *adj* adaptabil

adaptateur [adaptatœr] *nm* (electr.) adaptor

adaptation [adaptasjõ] *nf* 1 adaptare, acomodare 2 adaptare (a unei piese de teatru etc.)

adapter [adapte] *v* 1 *qqch* a *qqch* a atașa, a prinde *ceva la ceva* 2 *qqch* a *qqch* a adapta, a potrivi *ceva la ceva*

addiction [adiksijõ] *nf* (angl.) dependență (de alcool etc.)

additif, -ive [aditif, iv] *adj* aditiv
♦ *nm* 1 supliment, adaos 2 aditiv;
~s **alimentaires** aditivi alimentari

addition [adisijõ] *nf* 1 notă de plată; **L'addition!** Nota de plată; **régler l'~** a achita nota de plată 2 adunare, aditție

3 supliment, adaos

additionnel, -elle [adisijõnel] *adj* adițional, suplimentar

additionner [adisijone] *v* 1 a aduna
2 *qqch* de *qqch* a adăuga *ceva la ceva*, a înmulți *ceva cu ceva*; ~ **le vin d'eau** a adăuga apă în vin, a înmulți vinul cu apă

adapte [adept] *n* adept/deptă

adéquat, -ate [adekwa(t), at] *adj* adecvat, potrivit

adhérence [aderõs] *nf* aderență

adhérent, -ente [aderõ, õt] *adj* aderent
♦ *n* aderent/aderentă (la un partid etc.)

adhérer [adere] *v* 1 a *qqch* a adera, a ralia *la ceva* (la o doctrină etc.) 2 a *qqch* a adera *la ceva*, a se înscrie *in ceva* (intr-o asociație etc.)

adhésif, -ive [adezif, iv] *adj* adeziv;
ruban ~ bandă adezivă ♦ *nm* adeziv

adhésion [adezjõ] *nf* 1 adeziune, consimțământ 2 aderare, înscriere

adieu [adjõ] *interj* adio; ▷ **dire** ~ à *qqch* a-și lua adio *de la ceva* ♦ *nm* despărțire, adio

adipeux, -euse [adipø, øz] *adj* 1 gras (despre ten etc.) 2 (anat.) adipos, gras (tesut etc.)

adjacent, -ente [adzasø, õt] *adj* a *qqch* adiacent, învecinat *cu ceva*

adjectif [adzektif] *nm* adjectiv

adjoindre* [adzõwõdr] *v* 1 *qgn* a *qgn* a alătura *pe cineva cuiva* 2 *qqch* a *qqch* a adăuga *ceva la ceva*

adjoint, -ointe [adzõwø, wøt] *n* adjunct/adjunctă; **directeur** ~ director adjunct

adjutant, -ante [adzõydõ, õt] *n* plutonier

adjudger [adzõzje] *v* 1 *qqch* a *qgn* a atribui, a acorda *cuiva ceva* 2 a adjuceca (la o licitație)

adjurer [adzõzre] *v* a adjuca, a implora

admettre* [admètr] *v* 1 *qgn* a *qqch* a admite, a accepta *pe cineva la ceva*;

être admis în un examen a fi admis la un examen 2 a admite, a considera adevărat

administrateur, -trice [administratœr, tris] *n* administrator/administratoare;

~ de site/serveur administrator de internet

administratif, -ive [administratif, iv] *adj* administrativ; **droit** ~ drept administrativ; **acte** ~ act administrativ

administration [administrasjõ] *nf* 1 administrație, conducere 2 administrare

administrer [administrè] *v* 1 a administra (bunuri etc.) 2 a administra, a conduce

admirable [admirabl] *adj* admirabil, încântător

admirateur, -trice [admiratœr, tris] *n* admirator/admiratoare

admiratif, -ive [admiratif, iv] *adj* admirativ

admiration [admirasjõ] *nf* admirație

admirer [admire] *v* *qgn/qqch* a admira *pe cineva/ceva*

admissible [admisibl] *adj* (inv.) admisibil, acceptabil

admission [admisjõ] *nf* admitere, acceptare

A. D. N. [adœn] *nm* ADN (acid dezoxiribonucleic); abrev. de *acide désoxyribonucléique*

adolescence [adõlesãs] *nf* adolescență

adolescent, -ente [adõlesã, õt] *n* adolescent/adolescentă

adopter [adõpte] *v* a adopta, a înfia

adoptif, -ive [adõptif, iv] *adj* adoptiv

adorable [adõrabl] *adj* adorabil, fermecător

adorer [adõre] *v* *qgn/qqch* a adora, a venera *pe cineva/ceva*

adosser [adose] *v* a sprijini (cu spatele)

adoucir [adusir] *v* a îndulci, a îmblânzi (despre voce etc.)

adoucisant, -ante [adusisã, õt] *adj* (farm.) calmant ♦ *nm* balsam (de rufe)

adoucisement [adusismã] *nm* îndulcire, îmblânzire

adrénaline [adrenalin] *nf* adrenalină

adresse¹ [adres] *nf* adresă; **carte d'~s** agendă; (inform.) ~ (de courrier) **électronique** adresă de e-mail; **changer d'~** a-și schimba adresa

adresse² [adres] *nf* 1 abilitate, îndemănare 2 agerime

adresser [adrese] *v* 1 *qqch* a *qgn* a adresa *ceva cuiva*; ~ **la parole** a *qgn* a se adresa *cuiva* 2 a trimite, a adresa

adroit, -oite [adrõwa, wat] *adj* 1 îndemânic, dibaci 2 abil, descurcâreț

adroitement [adrõwamõ] *adv* 1 cu îndemănare, cu dexteritate 2 cu abilitate, cu iscusință

adulte [adylt] *adj* adult

adultère [adylter] *nm* adulter

advenir* [advõnir] *v* a se întâmpla, a se petrece

adverbe [adverb] *nm* adverb

adversaire [adversœr] *n* adversar/adversară

adverse [advers] *adj* advers

aérange [aeraʒ] *nm* aeraj, aerisire

aérateur [aeratoœr] *nm* aerator, ventilator

aération [aerasjõ] *nf* aeratie, aerisire

aéré, -ée [aere] *adj* aerisit; **centre** ~ = centru de recreere în aer liber (îndeosebi pentru copii)

aérer [aere] *v* 1 a aerisi 2 a rări

aérien, -ienne [aerjø, jen] *adj* 1 aerian;

ligne ~ne linie aeriană 2 referitor la aer

aérobic [aerõbik] *nf* (angl.) gimnastică aerobică

aérobic [aerõbi] *adj* (biol.) aerob, aerobiotic

aérodynamisme [aerodinamism] *nm* aerodinamică

aérogليسeur [aeroglisœr] *nm* aeroglisor

aéronautique [aeronotik] *adj* aeronautic, aviatic ♦ *nf* aeronautică

aéroport [aerõpõr] *nm* aeroport

aéroportuaire [aerõpõrtœr] *adj* aeroportuar, referitor la aeroport

aérosol [aerõsol] *nm* aerosol, pulverizator

affable [afabl] *adj* *avec qgn* amabil, binevoitor *cu cineva*

affacturage [afaktyraʒ] *nm* factoring; rec. offic. pour factoring

affaiblir [afèblir] *v* a slăbi, a epuiza (fizic); **être affaibli par la maladie** a fi slăbit de boală

affaiblissement [afèblismõ] *nm* slăbire, epuizare

affaire [afèr] *nf* 1 chestiune, treabă 2 proces, cauză 3 afacere; **voyage d'~s** călătorie de afaceri

affaissement [afèsmõ] *nm* surpare, prăbușire (a solului etc.)

affamé, -ée [afame] *adj* 1 flămând, infometat 2 (fig.) de *qqch* flămând, avid de *ceva*

affection¹ [afektasjõ] *nf* alocare, repartizare

affection² [afektasjõ] *nf* 1 simulare, prefăcătorie 2 afectare, artificialitate

affecté, -ée [afekte] *adj* afectat, artificial

affecter¹ [afekte] *v* (de faire) *qqch* a simula, a se prefăca *că face ceva*

affecter² [afekte] *v* *qgn* a afecta *pe cineva*

affection [afeksjõ] *nf* 1 afecțiune, simpatie față de cineva/pe cineva

2 afecțiune, boală

affectionné, -ée [afeksjõne] *adj* devotat

affectionner [afeksjõne] *v* *qqch* a-i plăcea, a prefera *ceva*

affichage [afijaʒ] *nm* afișaj, afișare

affiche [afij] *nf* afiș, anunț

afficher [afije] *v* a afișa

affiler [afije] *v* a ascuți

affilier [afilje] *v* 1 a (se) afilia, a (se) alătura 2 a accepta *pe cineva* (intr-o asociație etc.)

affiner [afine] *v* a afina (un metal)

affinité [afinite] *nf* afinitate, potrivire (despre idei etc.)

affirmatif, -ive [afirmatif, iv] *adj* afirmativ
affirmation [afirmasj] *nf* afirmație, asertiune
affirmer [afirme] *v* **1** a afirma, a declara **2** a manifesta, a arăta
affligant, -ante [afliʒã, ôt] *adj* **1** trist, dureros **2** jalnic, deplorabil
affliger [afliʒe] *v* a întrista, a măhni
affluence [aflyüs] *nf* affluentă, aglomerație
affluent [aflyö] *nm* affluent
affluer [aflye] *v* a afla, a aflui
afflux [afly] *nm* **1** aflux (de sânge) **2** aflux, aglomerație (de oameni)
affolé, -ée [aföle] *adj* înnebunit
affoler [aföle] *v* a înnebuni
affranchi, -ie [afraŋʃi] *adj* eliberat, dezrobii (despre sclavi etc.)
affranchir [afraŋʃir] *v* **1** qqn a elibera, a dezrobi *pe cineva* (un sclav etc.) **2** a francare
affranchissement [afraŋʃismö] *nm* **1** eliberare (a unui sclav etc.) **2** francare
affreux, -euse [afrø, øz] *adj* **1** îngrozitor, înfiorător **2** hidos, respingător
affront [afrö] *nm* afront, ofensă (adusă cuiva în public)
affrontement [afrötmö] *nm* de qqn/qqch înfruntare a cuiva/a ceva
affronter [afröte] *v* qqn/qqch a înfrunta *pe cineva/ceva*
affûtage [afytaʒ] *nm* **1** unelte, scule (necesare unui muncitor) **2** ascuțire (a uneltelor)
affûter [afyte] *v* a ascuți (un cuțit etc.)
afin de [afëde] *prep* ca să; *afin de +inf., afin que +subj.*; **Je me hâte afin d'arriver à l'heure.** Mă grăbesc ca să ajung la timp.
africain, -aine [afrikë, en] *adj* african
after-shave [aftørfæv] *nm inv* (angl.) loțiune după ras, after-shave
agaçant, -ante [agasö, ôt] *adj* agasant, enervant (despre zgomote, persoane etc.)
agacement [agasmö] *nm* agasare, enervare
agacer [agase] *v* **1** a agasa, a săcăi **2** a strepezi
âge [aʒ] *nm* **1** vârstă, etate **2** perioadă, vârstă; **personne entre deux âges** persoană între două vârste
âgé, -ée [aʒe] *adj* bătrân, în vârstă; **personnes âgées** persoane în vârstă

agence [aʒãs] *nf* agenție, birou; ~ **immobilière** agenție imobiliară; ~ **de voyages** agenție de voiaj
agacement [aʒösmö] *nm* aranjare
agencer [aʒöse] *v* a aranja
agenda [aʒëda] *nm* agendă
agenouiller (s') *v* a ingenunchea
agent¹ [aʒö] *nm* agent (factor activ); (lingv.) **complément d'**~ complement de agent
agent² [aʒö] *nm* **1** funcționar/funcționară; ~ **comptable** contabil **2** intermediar, mijlocitor **3** agent (de poliție, de informații)
agglomération [aglomerasj] *nf* aglomerație (urbană)
agglutiner [aglytine] *v* a (se) aglutina, a (se) lipi
aggravation [agravasj] *nf* agravare, înrăutățire
aggraver [aggrave] *v* **1** a agrava, a înrăutăți **2** a crește, a mări (un impozit etc.)
agile [aʒil] *adj* agil, sprinten
agir [aʒir] *v* **1** a acționa **2** a acționa, a avea efect (despre un medicament etc.)
agitation [aʒitasj] *nf* agitație, neliniște
agité, -ée [aʒite] *adj* agitat, neliniștit
agiter [aʒite] *v* **1** qqch a agita, a zgâlțâi *ceva* **2** a agita (un flacon cu lichid etc.)
agneau [aʒno] *nm* **1** miel **2** carne de miel
agonie [aʒoni] *nf* agonie
agrafage [agrafaʒ] *nm* capsare, sigilare (despre dopuri)
agrafe [agraf] *nf* agrafă, broșă
agrafer [agrafe] *v* a prinde în agrafe, a capsa
agrafeuse [agraföz] *nf* capsator (de birou)
agrire [agrër] *adj* agrar, agricol
agrandir [agrädir] *v* a mări (o deschizătură etc.), a lărgi (un trotuar etc.)
agrandissement [agrädismö] *nm* mărire, extindere (a unui oraș etc.)
agréable [agreabl] *adj* agreabil, plăcut
agréablement [agreablömö] *adv* (în mod) agreabil, plăcut
agrée, -ée [agree] *adj* aprobat, acceptat
agréer [agree] *v* a aproba, a accepta
agrégation [agregasj] *nf* agregare, agregatie
agrément [agreömö] *nm* **1** aprobare, permisiune **2** farmec, plăcere **3** agrément, plăcere

agrémenter [agremöte] *v* a înfrumuseța, a orna
agresser [agrese] *v* **1** qqn a agresa, a ataca *pe cineva* **2** qqn a ataca, a agresa (verbal) *pe cineva*
agresseur [agresøer] *nm* agresor, atacator
agressif, -ive [agresif, iv] *adj* agresiv
agressivité [agresivite] *nf* agresivitate, violență
agricole [agrikö] *adj* agricol
agriculteur, -trice [agrikyltøer, tris] *n* agricultor/agricultoare
agriculture [agrikyltyr] *nf* agricultură
agripper [agripe] *v* a (se) agăța, a (se) prinde
agrupe [agrym] *nm* citrice
aguerrir [agerir] *v* a căli, a întări
aguicher [agije] *v* a seduce, a provoca
ah [o] *interj* ah, oh **♦ nm** **pousser des ah ! et des ah !** a se minuna
ahuri, -ie [ayri] *adj* aiurit, zăpăcit
aide¹ [ede] *nf* **1** ajutor **2** à l'~ de qqch cu ajutorul a ceva/al cuiva; **ouvrir une enveloppe à l'~ d'un couteau** a deschide un plic cu ajutorul unui cuțit **3** ajutor, sprijin bănesc
aide² [ed] *nm* **1** ajutor, asistent; *in franceză, se alătură prin cratimă cuvântului ce desemnează o profesie care necesită asistență*
aider [ede] *v* **1** qqn (à faire qqch) a ajuta *pe cineva să facă ceva* **2** s'~ de qqch a se ajuta, a se folosi de ceva
aie [aj] *interj* au, ah
aigle [egl] *nm* vultur, acvilă
aigre [egri] *adj* **1** acru **2** acru, acrit (despre vin, lapte etc.)
aigre-doux, -douce [egrodü, düs] *adj* dulce-acrișor
aigreur [egroer] *nf* acreală
aigrir [egrir] *v* **1** a acri **2** (fig.) a supăra, a amări
aigu, -uë [egy] *adj* **1** ascuțit **2** ascuțit (despre sunete, glas etc.) **3** ascuțit, intens (despre o durere etc.)
aiguille [eguij] *nf* **1** ac **2** andrea **3** ac (la ceasornic, la busolă, la cântar etc.)
aiguiller [eguije] *v* (fig.) a direcționa, a orienta
aiguillon [eguijöz] *nm* **1** ac **2** (bot.) ghimpe
aiguiser [egize] *v* **1** a ascuți **2** a intensifica, a înteiți

aiguisoir [egizwar] *nm* tocilă
ail [aj] *nm* usturoi
aile [e] *nf* aripă
aillé, -ée [ele] *adj* înaripat
ailleurs [ajøer] *adv* **1** în altă parte, altundeva **2** par ~ *pe de altă parte*
aimable [emabl] *adj* amabil
aimant¹ [emö] *nm* magnet
aimant², -ante [emö, ôt] *adj* iubitor
aimer [eme] *v* **1** a iubi **2** faire qqch a-i plăcea *să facă ceva*
aine [en] *nf* regiune inghinală, vintre
ainé, -ée [ene] *adj* primul născut, cel (mai) mare **♦ n** frate/soră mai mare
ainsi [ësi] *adv* **1** așa, astfel, în acest mod **2** astfel, în consecință
air¹ [er] *nm* **1** aer; **courant d'air** curent de aer; **donner de l'air** a aerisi **2** **avoir l'air** a avea aerul, a da impresia
air² [er] *nm* **1** aria **2** cântec
airbag [erbäg] *nm* (angl.) airbag; rec. offic. *cousin gonflable de sécurité*
aire [er] *nf* **1** suprafață; ~ **de repos** refugiu **2** (constr.) suprafață construită; ~ **d'atterrissage** suprafață de aterizare
3 (geom.) suprafață, arie (a unui triunghi etc.)
aisance [ezäs] *nf* ușurință
aise [eʒ] *nf* confort
aisé, -ée [eze] *adj* **1** dezinvolt **2** înstărit, bogat
aisselle [ese] *nf* subsuoară, axilă
ajointer [aʒwëte] *v* a îmbina, a asambla
ajourner [aʒurne] *v* a amâna, a suspenda
ajouter [aʒute] *v* **1** qqch à qqch a adăuga *ceva la ceva* **2** s'~ a se adăuga
ajustage [aʒystaʒ] *nm* ajustaj, ajustare
ajustement [aʒystämö] *nm* adaptare, potrivire
ajuster [aʒyste] *v* **1** a ajusta **2** a ținti
alambiqué, -ée [alöbikë] *adj* alambicată
alanguir, -ie [alögi] *adj* slăbit, vlăguit
alanguir [alögir] *v* a slăbi, a vlăgui
alarmant, -ante [alarmö, ôt] *adj* alarmant
alarme [alarm] *nf* **1** alarmă, alertă **2** neliniște